

ham, i Slutningen af hans Foredrag. Han erklærede, at Regjeringen paa Lovens Bet i det andet Thing vilde stille sig, som den havde stillet sig her; og det beklager jeg. Jeg beklager den Stilling, Regjeringen har indtaget her i Thinget, thi jeg er af den Formening, at det vilde have været heldigere for Sagen, om den høitagtede Indenrigsminister selv havde stillet forfjællte Endringsforslag til Loven, istedetfor at holde sig saa fuldstændig tilbage; men jeg antager heller ikke, at det var den høitærede Ministers Mening, at han vilde være ligesaa tilbageholden i det andet Thing. Jeg antager, at han der vil stille sig noget anderledes i saa Henseende, end han har stillet sig her; jeg antager, at han i det andet Thing vil gjøre Sit til, at en saadan Overenskomst virkelig kan komme istand baade med de paa-gjældende Parter og med Regjeringen, og det ligger ikke skjult for Nogen af os, at Regjeringen har en ganske overordentlig Indflydelse paa, hvorvidt det skal lykkes at faae en Overenskomst istand. Dersom den høitagtede Indenrigsminister i Landsthinget vil tie stille, gjør han det derved meget vanskeligere at faae Overenskomsten istand; men dersom han interesserer sig for en saadan Overenskomst, dersom han vil lægge sit vægtige Ord med i Vægtstaaen og forsøge paa at komme til en Overenskomst med det andet Thing i denne Sag, gavner han den ganske overordentlig, og da kan maastee den Overenskomst komme istand, der ellers paa ingen Maade vilde komme istand. Jeg haaber og ønsker altsaa, at den høitagtede Minister vil tage virksom Deel i Forhandlingerne og gjøre, hvad han, naturligviis efter sin Opfattelse af Forholdene, kan gjøre, for at den antydede Overenskomst virkelig kan komme istand. Denne Sags Afgjørelse forekommer mig at være saa vigtig for alle Parter, ikke alene de nærmest Interesserede, men i det Hele for alle Landets Børn, at den vel fortjener, at Alle gjøre Deres for at rædde en Haand til, at den kan blive afgjort. Det er — jeg tillader mig at sige det — en sort Plet paa vort Samsundsliv, at Fæstevæsenet, efterat vi have havt en constitutionel Forsfatning nu i over 20 Aar, endnu bestaaer; det er en sort Plet, som man skulde see at

frigjøre sig for; men den vil i mange Aar vedblive at hvile paa Samsundet, dersom vi vilde afvente den Tid, da Fæstevæsenet forsvinder ved frivillige Salg. Jeg mener, at det vil være een, ja maastee to Slægter, inden denne sorte Plet bliver fuldstændig borte, og lad os derfor see at faae den bort nu. Gods-eierne ere idetmindste ligesaafuldt tjente med, at den kommer bort, som alle vi Andre; det er i deres allerhøieste Interesse saabelfsom i vor, at den kommer til at forsvinde. Det er muligt, at Godseierne overvurdere, hvad de ved denne Leilighed vilde komme til at give, men de vilde vinde det mange Gange dobbelt paa andre Maader. Jeg holder mig overbevist om, at enhver constitutionellind og folkeliggind Godseier ogsaa vil rædde Haanden til, at vi nu kunne faae en Ende paa denne Sag.

Winther: Jeg maa først gjøre den Bemærkning, at naar den ærede Forslagsstiller har sagt, at der ikke fra nogen Side her i Thinget var fremkommet nogen Indsigelse imod Afgjørelsen af, at Fæstegodset blev afløst paa den Maade, som han har foreslaaet, nemlig ved Auctioner, saa er dette ganske rigtigt; men det maa jo erindres, at der foreligger et andet Lovforslag for Thinget, hvori et andet Princip, nemlig Variationer, er det fremherskende, og at jeg, som har tilladt mig at indbringe det i Thinget, netop har gjort gjældende, at jeg vilde afvente, om det ærede Medlem ved sine og Thingets Ræster kunde gennemføre Loven paa det Princip, han havde opstillet, og at jeg vilde afholde mig fra at sammenblande det Grundlag, han havde opstillet, med det, der foreligger i det andet Lovforslag, hvorfor jeg ogsaa udtrykkelig udtalte, at jeg betragtede det af mig indbragte Lovforslag som staaende i Reserve for det Tilfælde, at det ikke skulde lykkes at komme til noget Resultat paa det Grundlag, den ærede Forslagsstiller har opstillet. Derfor er det naturligt, at man ikke er kommen frem med nogen Indsigelse imod Auctioner; men deri ligger ikke, at man erkjender, at det er det Rigtige, thi det er kun en Følge af Sagernes Stilling, at man har været nødsaget til